

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια
(4. Aṅguttara Nikāya - Aṭṭhakathā)

05. Σχόλια για το βιβλίο των πέντε (05. Pañcakanipāta-
aṭṭhakathā)

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα (2. Dutiyapaññāsakaṃ)

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια

05. Σχόλια για το βιβλίο των πέντε

2. Dutiyapaṇḥāsakaṃ

1. Nīvaraṇavaggo

1. Āvaraṇasuttavaṇṇanā

51. Dutiyassa paṭhame āvaraṇavasena āvaraṇā. Nīvaraṇavasena nīvaraṇā. Ceto ajjhāruhanṭīti cetaso ajjhāruhā. Vipassanāpaññañca maggapaññañca uppattinivāraṇaṭṭhena dubbalaṃ karontīti paññāya dubbalīkaraṇā. Yā vā etehi saddhiṃ vokiṇṇā paññā uppajjati, taṃ dubbalaṃ karontītipi paññāya dubbalīkaraṇā. Abalāyāti pañcanīvaraṇapariyonaddhattā apagatabalāya. Uttari vā manussadhammā alamariyaññāḍassanavisesanti dasakusalakammamapathasaṅkhātā manussadhammā uttari ariyabhāvaṃ kātuṃ samatthaṃ ñāḍassanavisesaṃ. Hārahārinīti haritabbaṃ harituṃ samatthā. Naṅgalamukhānīti mātikāmukhāni. Tāni hi naṅgalasarikkhakattā naṅgalehi ca khatattā naṅgalamukhānīti vuccanti.

Evameva khoti ettha sotaṃ viya vipassanāññāṇaṃ datṭhabbaṃ, ubhato naṅgalamukhānaṃ vivaraṇakālo viya chasu dvāresu saṃvarassa viṣatṭhakālo, majjhenadiyā rukkhapāde koṭṭetvā palālatiṇamattikāhi āvaraṇe kate udakassa vikkhittavisatābyādiṇṇakālo viya pañcahi nīvaraṇehi pariyonaddhakālo, evaṃ āvaraṇe kate vihatavegassa udakassa tiṇapalālādīni parikaḍḍhitvā samuddaṃ pāpuṇituṃ asamatthakālo viya vipassanāññāṇena sabbākusale viddhaṃsetvā nibbānasāgaraṃ pāpuṇituṃ asamatthakālo veditabbo. Sukkapakkhe vuttavipallāsena yojanā kātabbā. Imasmiṃ sutte vaṭṭavivaṭṭaṃ kathitaṃ. Dutiyaṃ uttānatthameva.

3. Padhāniyaṅgasuttavaṇṇanā

53. Tatiye padhāniyaṅgānīti padhānaṃ vuccati padahanabhāvo, padhānamassa atthīti padhāniyo, padhāniyassa bhikkhuno aṅgānīti padhāniyaṅgāni. Saddhoti saddhāya samannāgato. Saddhā panesā āgamasaddhā adhigamasaddhā okappanasaddhā pasādasaddhāti catubbidhā. Tattha sabbaññubodhisattānaṃ saddhā, abhinīhārato paṭṭhāya āgatattā āgamasaddhā nāma. Ariyasāvakānaṃ paṭivedhena adhigatattā adhigamasaddhā nāma. Buddho dhammo saṅghoti vutte acalabhāvena okappanaṃ okappanasaddhā nāma. Pasāduppatti pasādasaddhā nāma. Idha okappanasaddhā adhippetā. Bodhinti catumaggaññāṇaṃ. Taṃ suppaṭividdhaṃ tathāgatenāti saddahati. Desanāsīsameva cetaṃ, iminā pana aṅgena tīsupi ratanesu saddhā adhippetā. Yassa hi buddhādīsu pasādo balavā, tassa padhānavīriyaṃ ijjhati.

Appābādhoti arogo. Appātaṅkoti niddukkho. Samavepākiniyāti samavipākiniyā. Gahaṇiyāti kammajatejodhātuyā. Nātisītāya nāccuṇhāyāti atisītalaggahaṇiko hi sītabhīruko hoti, accuṇhaggahaṇiko uṇhabhīruko, tesaṃ padhānaṃ na ijjhati, majjhimaggahaṇikassa ijjhati. Tenāha - majjhimāya padhānakkhamāyāti. Yathābhūtaṃ attānaṃ āvikattāti yathābhūtaṃ attano aguṇaṃ pakāsetā.

Udayatthagāminiyāti udayañca atthañca gantum paricchinditum samatthāya. Etena paññāsalakkhaṇapariggāhakaṃ udayabbayaññaṃ vuttaṃ. Ariyāyāti parisuddhāya. Nibbedhikāyāti anibbidhapubbe lobhakkhandhādayo nibbijjhitum samatthāya. Sammā dukkhakkhayagāminiyāti tadaṅgavasena kilesānaṃ pahīnattā yaṃ dukkhaṃ khīyati, tassa dukkhassa khayagāminiyā. Iti sabbehipi imehi padehi vipassanāpaññaṃ kathitā. Duppaññaṃ hi padhānaṃ na ijjhati.

4. Samayasuttavaṇṇanā

54. Catutthe padhānāyāti vīriyakaraṇatthāya. Na sukaraṃ uñchena paggahena yāpetunti na sakkā hoti pattam gahetvā uñchācariyāya yāpetum. Imasmimpi sutte vaṭṭavivaṭṭameva kathitaṃ.

5. Mātāputtasuttavaṇṇanā

55. Pañcame pariyādāya tiṭṭhatīti pariyādiyitvā gahetvā khepetvā tiṭṭhati. Ugghātītāti uddhumātā.

Asihatthenāti sīsacchedanatthāya asim ādāya āgatenāpi. Pisācenāti khādītum āgatayakkhenāpi. Āsīdeti ghaṭṭeṃya. Mañjunāti mudukena. Kāmoghavulhānanti kāmoghena vulhānaṃ kaḍḍhitānaṃ. Kālaṃ gati bhavābhavanti vaṭṭakālaṃ gatiñca punappunabbhave ca. Purakkhatāti purecārikā purato gatāyeva. Ye ca kāme pariññāyāti ye paṇḍitā duvidhepi kāme tīhi pariññāhi parijānitvā. Caranti akutobhayāti khīṇāsavānaṃ kutoci bhayaṃ nāma natthi, tasmā te akutobhayā hutvā caranti. Pāraṅgatāti pāraṃ vuccati nibbānaṃ, taṃ upagatā, sacchikatvā tīhitāti attho. Āsavakkhayanti arahattaṃ. Imasmiṃ sutte vaṭṭameva kathetvā gāthāsu vaṭṭavivaṭṭam kathitaṃ.

6. Upajjhāyasuttavaṇṇanā

56. Chaṭṭhe madhurakajātoti sañjātagarubhāvo. Disā ca me na pakkhāyantīti catasso disā ca anudisā ca mayhaṃ na upaṭṭhahantīti vadati. Dhammā ca maṃ nappaṭibhantīti samathavipassanādharmāpi me na upaṭṭhahanti. Anabhirato ca brahmacariyaṃ carāmi ukkaṇṭhito hutvā brahmacariyavāsaṃ vasāmi. Yena bhagavā tenupasaṅkamīti tassa kathaṃ sutvā “buddhaveneyyapuggalo aya”nti taṃ kāraṇaṃ bhagavato ārocetum upasaṅkami. Avipassakassa kusalānaṃ dhammānanti kusalahamme avipassantassa, anesantassa agavesantassāti attho. Bodhipakkhiyānaṃ dhammānanti satipaṭṭhānādīnaṃ sattatimsadhammānaṃ.

7. Abhiṇhapaccavekkhitabbaṭhānasuttavaṇṇanā

57. Sattame jarādharmomhīti jarāsabhāvo amhi. Jaraṃ anatītoti jaraṃ anatikkanto, antojarāya eva carāmi. Sesapadesupi eseva nayo. Kammassakotiādīsu kammaṃ mayhaṃ sakaṃ attano santakanti kammassako amhi. Kammassa dāyādoti kammadāyādo, kammaṃ mayhaṃ dāyajjaṃ santakanti attho. Kammaṃ mayhaṃ yoni kāraṇanti kammayoni. Kammaṃ mayhaṃ bandhūti kammabandhu, kammañātakoti attho. Kammaṃ mayhaṃ paṭisaraṇaṃ patitṭhāti kammapaṭisaraṇo. Tassa dāyādo bhavissāmīti tassa kammassa dāyādo tena dinnaphalapaṭiggāhako bhavissāmīti attho. Yobbanamadoti yobbanam ārabba uppannamado. Sesesupi eseva nayo. Maggo sañjāyatīti lokuttaramaggo sañjāyati. Saṃyojanāni sabbaso

pahīyantīti dasa saṃyojanāni sabbaso pahīyanti. Anusayā byantīhontīti satta anusayā vigatantā paricchinnā parivaṭumā honti. Evamettha heṭṭhā pañcasu ṭhānesu vipassanā kathitā, imesu pañcasu lokuttaramaggo.

Idāni gāthāhi kūṭaṃ gaṇhanto byādhidhammātiādīmāha. Tattha ñatvā dhammaṃ nirūpadhinti upadhirahitaṃ arahattamaggaṃ ñatvā. Sabbe made abhibhosmīti sabbe ime tayopi made adhibhaviṃ, atikkamma ṭhitosmīti attho. Nekkhammaṃ daṭṭhu khematoti pabbajjaṃ khemato disvā. Tassa me ahu ussāho, nibbānaṃ abhipassatoti tassa mayhaṃ nibbānaṃ abhipassantassa vāyāmo ahosi. Anivatti bhavissāmīti pabbajjato anivattiko bhavissāmi, brahmacariyavāsato anivattiko, sabbaññutaññāṇato anivattiko bhavissāmi. Brahmacariyaparāyaṇoti maggabrahmacariyaparāyaṇo. Iminā lokuttaro aṭṭhaṅgiko maggo kathitoti.

8. Licchavikumārakasuttavaṇṇanā

58. Aṭṭhame sajjāni dhanūnīti sajjīyāni āropitadhanūni. Addasūti addasaṃsu. Bhavissanti vajjīti vaḍḍhissanti vajjirājāno. Apānubhāti avaḍḍhinissitā mānathaddhā. Pacchāliyaṃ khipantīti pacchato gantvā piṭṭhiṃ pādena paharanti. Raṭṭhikassātiādīsu raṭṭhaṃ bhuñjatīti raṭṭhiko. Pitarā dattaṃ sāpateyyaṃ bhuñjatīti pettaniko. Senāya pati jeṭṭhakoti senāpatiko. Gāmagāmaṇikassāti gāmānaṃ gāmaṇikassa, gāmasāmikassāti attho. Pūgagāmaṇikassāti gaṇajetṭhakassa. Kulesūti tesu tesu kulesu. Paccekādhīpaccamaṃ kārentīti paccekamaṃ jeṭṭhakaṭṭhānaṃ kārenti. Kalyāṇena manasā anukampantīti sundarena cittaṇa anuggaṇhanti. Khetakammantasāmantasabyohāreti ye ca attano khetakammantānaṃ sāmantaṃ anantarakkhetasāmino, te ca rajjudandaṃ bhūmippamaṇaggāhake sabbahāre ca. Balipaṭiggaṇhikā devatāti kulappaveṇiyā āgatā ārakkhadevatā. Sakkarotīti tā devatā aggayāgubhattādīhi sakkaroti.

Kiccakaroti uppannānaṃ kiccānaṃ kārako. Ye cassa anujīvinoti ye ca etaṃ upanissāya jīvanti. Ubhinnañceva atthāyāti ubhinnaṃpi hitatthāya paṭipanno hotīti attho. Pabbapetānanti paralokagatānaṃ. Diṭṭhe dhamme ca jīvatanti ye ca diṭṭhe dhamme jīvanti. Iti padadvayenāpi atītapaccuppanne ñātayo dasseti. Vittisañjananoti tuṭṭhijananano. Gharamāvasanti gharāvāsaṃ vasanto. Pujjo hoti pasamsiyoti pūjetabbo ca pasamsitabbo ca hotīti.

9-10. Vuḍḍhapabbajitasuttadvayaṇṇanā

59-60. Navame nipuṇoti saṇho sukhumaṃkāraṇaṇñū. Ākappasampannoti samaṇākappena sampanno. Dasame padakkhiṇaggāhīti dinnovādaṃ padakkhiṇato gaṇhanto. Sesamaṃ sabbattha uttānamevāti.

Nīvaraṇavaggo paṭhamo.

2. Saññāvaggo

1-2. Saññāsuttadvayaṇṇanā

61-62. Dutiyassa paṭhame mahapphalāti vipākaphalena mahapphalā. Vipākānisamseneva mahānisamsā. Amatogadhāti nibbānapaṭiṭṭhā. Sabbaloke anabhiratisaññāti sabbasmaṃ tedhātusannivese loke ukkaṇṭhitassa uppajjanakasaññā. Dutiyamaṃ uttānatthameva.

3-4. Vaḍḍhasuttadvayaṇṇanā

63-64. Tatiye varādāyīti uttamassa varassa ādāyako. Sesamettha catutthe ca uttānatthamevāti.

5. Sākacchasuttavaṇṇanā

65. Pañcame alaṃsākacchoti sākacchāya yutto. Āgataṃ pañhanti pucchitaṃ pañhaṃ. Byākattā hotīti vissajjitā hoti.

6. Sājīvasuttavaṇṇanā

66. Chaṭṭhe alaṃsājīvoti sājīvāya yutto. Sājīvoti pañhapucchanañceva pañhavissajjanañca. Sabbepi hi sabrahmacārino pañhaṃ upajīvanti, tenetaṃ pañhapucchanaṇissajjanaṃ samānājīvatāya sājīvoti vuttaṃ. Kataṃ pañhanti abhisāṅkhatāṃ pañhaṃ.

7-10. Paṭhamaidhipādasuttādivaṇṇanā

67-70. Sattame ussoḥhīti adhimattavīriyaṃ. Aṭṭhame attano bodhimaṇḍe paṭividdhe āgamaṇaidhipāde kathetvā upari attanova cha abhiññā kathesīti. Navamadasamesu vipassanā kathitā. Sesam sabbattha uttānamevāti.

Saṅḍhāvaggo dutiyo.

3. Yodhājīvavaggo

1. Paṭhamacetovimuttiphalasuttavaṇṇanā

71. Tatiyassa paṭhame yato kho, bhikkhaveti heṭṭhā vuttanayena vipassanaṃ vaḍḍhetvā arahattaṃ pattassa bhikkhuno idāni vaṇṇabhaṇanattamaṃ idam āraddhaṃ. Tattha yato khoti yadā kho. Ukkhittapalighoti avijjāpalighaṃ ukkhipitvā apanetvā ṭhito. Saṃkiṇṇaparikhoti saṃsāraparikhamaṃ saṃkiritvā vināsetvā ṭhito. Abbūlhesikoti taṇhāsaṅkhātamaṃ esikāthambhaṃ abbuyha luñcitvā ṭhito. Niraggaḥoti nīvaraṇakavāṭamaṃ ugghāṭetvā ṭhito. Pannaddhajo pannabhāroti mānaddhajañca khandhābhisaṅkhārakilesabhārañca pātetvā otāretvā ṭhito. Viṣaṃyuttoti vaṭṭena viṣaṃyutto. Sesam pālinayeneva veditabbaṃ. Ettāvatā bhagavatā maggena kilese khepetvā nirodhasayanavaragatassa nibbānārammaṇaṃ phalasamāpattiṃ appetvā viharato khīṇāsavassa kālo dassito.

Yathā hi dve nagarāni ekaṃ coranagaraṃ ekaṃ khemanagaraṃ. Atha ekassa mahāyodhassa evaṃ bhavēyya - “yāvimaṃ coranagaraṃ tiṭṭhati, tāva khemanagaraṃ bhayato na muccati, coranagaraṃ anagaraṃ karissāmī”ti sannāhaṃ katvā khaggaṃ gahetvā coranagaraṃ upasaṅkamitvā nagaradvāre ussāpīte esikāthambhe khaggena chinditvā saddhiṃ dvārabāhāhi kavāṭamaṃ bhinditvā palighaṃ ukkhipitvā pākāraṃ bhinditvā parikhaṃ vikiritvā nagarasobhatthāya ussite dhaje pātetvā nagaraṃ agginā jhāpetvā khemanagaraṃ pavisitvā pāsādaṃ āruya ṇātigaṇaparivuto surasabhojanaṃ bhuñjeyya. Evaṃ coranagaraṃ viya sakkāyo, khemanagaraṃ viya nibbānaṃ, mahāyodho viya yogāvacaro. Tassevaṃ hoti - “yāva sakkāyavaṭṭamaṃ vaṭṭati, tāva dvattiṃsakammakāraṇāaṭṭhanavutirogapañcaviśatimahābhayehi parimuccanaṃ natthī”ti. So mahāyodho sannāhaṃ viya sīlasannāhaṃ katvā paññākhaggaṃ gahetvā

khaggena esikāthambhe viya arahattamaggena tañhesikaṃ luñcitvā, so yodho sadvārabāhakaṃ narakavāṭaṃ viya pañcorambhāgiyasamyojanaaggaḷaṃ ugghāṭetvā, so yodho palighaṃ viya avijjāpalighaṃ ukkhipitvā, so yodho pākāraṃ bhindanto parikhaṃ viya kammābhisaṅkhāraṃ bhindanto jātisaṃsāraparikhaṃ vikiritvā, so yodho nagaraṃ sobhatthāya ussāpitaddhaje viya mānaddhaje pāṭetvā sakkāyanagaraṃ jhāpetvā, so yodho khemanagare uparipāsāde subhojanaṃ viya kilesapariniḥṣāṇanagaraṃ pavisitvā amataṃ nirodhārammaṇaṃ phalasamāpattisukhaṃ anubhavamāno kālaṃ vītināmeti.

2. Dutiyacetovimuttiphalasuttavaṇṇanā

72. Dutie aniccapaññāti khandhapañcakaṃ hutvā abhāvākārena aniccanti uppajjanakasaññā. Anicca dukkhasaññāti yadaniccaṃ, taṃ paṭipīḷanākārena dukkhanti uppajjanakasaññā. Dukkhe anattasaññāti yaṃ dukkhaṃ, taṃ avasavattanākārena anattāti uppajjanakasaññā. Sesam heṭṭhā vuttanayameva. Imesu pana dvīsūpi suttesu vipassanāphalaṃ nāma kathitanti.

3. Paṭhamadhammavīhārīsuttavaṇṇanā

73. Tatiye divasaṃ atināmetīti divasaṃ atikkāmeti. Rīñcati paṭisallānanti ekībhāvaṃ vissajjeti. Desetīti katheti pakāseti. Dhammapaññattiyāti dhammassa paññāpanāya. Dhammaṃ pariyāpuṇātīti navaṅgavasena catusaccadhammaṃ pariyāpuṇāti vaḷaṇṇeti katheti. Na rīñcati paṭisallānanti ekībhāvaṃ na vissajjeti. Anuyuñjati ajjhattaṃ cetosamathanti niyakajjhatte cittasamādhim āsevati bhāveti, samathakammaṭṭhāne yuttappayutto hoti.

Hitesināti hitaṃ esantena. Anukampakenāti anukampamānena. Anukampaṃ upādāyāti anukampaṃ cittaṃ pariggahetvā, paṭiccatipi vuttaṃ hoti. Kataṃ vo taṃ mayāti taṃ mayā ime pañca puggale desentena tumhākaṃ kataṃ. Ettakameva hi anukampakassa satthu kiccaṃ yadidaṃ aviparītadhammadesanā, ito paraṃ pana paṭipatti nāma sāvakānaṃ kiccaṃ. Tenāha - etāni bhikkhu rukkhāmūlāni...pe... amhākaṃ anusāsanīti. Tattha ca rukkhāmūlānīti iminā rukkhāmūlasenāsaṃ dasseti. Suññāgārānīti iminā janavivattaṭṭhānaṃ. Ubhayenāpi ca yogānurūpaṃ senāsaṃamācikkhati, dāyajjaṃ niyyādeti. Jhāyathāti ārammaṇūpanijjhānena aṭṭhatimsārammaṇāni, lakkhaṇūpanijjhānena ca aniccādito khandhāyatanādīni upanijjhāyatha, samathañca vipassanañca vaḍḍhethāti vuttaṃ hoti. Mā pamādatthāti mā pamajjittha. Mā pacchā vipaṭṭisārino ahuvatthāti ye hi pubbe daharakāle ārogyakāle sattaṃsappāyādisampattikāle satthu sammukhībhāvakāle ca yonisomanasikāravirahitā rattindivaṃ maṅkulabhata hutvā seyyasukhamiddhasukhamanuyuttā pamajjanti, te pacchā jarākāle rogakāle maraṇakāle vipattikāle satthu parinibbānakāle ca taṃ pubbe pamādavīhāraṃ anussarantā sappāṭisandhikālakiriyañca bhāriyaṃ sampassamānā vipaṭṭisārino honti. Tumhe pana tādisā mā ahuvatthāti etamatthaṃ dassento āha - “mā pacchā vipaṭṭisārino ahuvatthā”ti. Ayaṃ vo amhākaṃ anusāsanīti ayaṃ amhākaṃ santikā “jhāyatha mā pamādatthā”ti tumhākaṃ anusāsanī, ovādoti vuttaṃ hoti.

4. Dutiyadhammavīhārīsuttavaṇṇanā

74. Catutthe uttari cassa paññāya atthaṃ nappajānātīti tato pariyattito uttari tassa dhammassa saḥavipassanāya maggapaññāya atthaṃ nappajānāti, cattāri saccāni na passati nappaṭivijjhatīti attho. Sesavāresūpi eseṇa nayo. Evametesu dvīsūpi suttesu

bahussutabhikkhu vipassanākammiko sotāpanno sakadāgāmī anāgāmī khīṇāsavoti cha janā dhammavihārino nāmāti veditabbā.

5. Paṭhamayodhājīvasuttavaṇṇanā

75. Pañcame yodhājīvāti yuddhūpajīvino. Rajagganti hatthiassādīnaṃ pādappahārabhinnāya bhūmiyā uggataṃ rajakkhandhaṃ. Na santhambhatīti santhambhitvā ṭhātuṃ na sakkoti. Sahati rajagganti rajakkhandhaṃ disvāpi adhivāseti. Dhajagganti hatthiassādīnaṃ piṭṭhesu vā rathesu vā ussāpitānaṃ dhajānaṃ aggaṃ. Ussāraṇanti hatthiassarathānañceva balakāyassa ca uccāsaddamahāsaddaṃ. Sampahāreti samāgate appamattakepi pahāre. Haññatīti vihaññati vighātaṃ āpajjati. Byāpajjatīti vipattiṃ āpajjati, pakatibhāvaṃ jahati. Sahati sampahāraṇti dve tayo pahāre patvāpi sahati adhivāseti. Tameva saṅgāmasīsaṇṭi taṃyeva jayakkhandhāvāraṭṭhānaṃ. Ajjhāvasatīti sattāhamattaṃ abhibhavitvā āvasati. Kiṃ kārāṇā? Laddhapahārānaṃ pahārajagganattahāñceva katakammānaṃ visesaṃ ñatvā ṭhānantaradānatthañca issariyasukhānubhavanattahāñca.

Idāni yasmā satthu yodhājīvehi kiccaṃ natthi, imasmiṃ pana sāsane tathārūpe pañca puggale dassetuṃ idaṃ opammaṃ ābhaṭaṃ. Tasmā te puggale dassento evameva khotiādimāha. Tattha saṃsīdatīti micchāvitakkasmiṃ saṃsīdati anuppavisati. Na sakkoti brahmacariyaṃ sandhāretunti brahmacariyavāsaṃ anupacchijjamānaṃ gopetuṃ na sakkoti. Sikkhādubbalyaṃ āvikatvāti sikkhāya dubbalabhāvaṃ pakāsetvā. Kimassa rajaggasminti kiṃ tassa puggalassa rajaggaṃ nāmāti vadati. Abhirūpāti abhirūpavatī. Dassanīyāti dassanayoggā. Pāsādikāti dassaneneva cittappasādāvahā. Paramāyāti uttamāya. Vaṇṇapokkharatāyāti sarīravaṇṇena ceva aṅgasaṇṭhānena ca. Ūhasatīti avahasati. Ullapatīti katheti. Ujjhagghatīti pāṇiṃ paharivā mahāhasitaṃ hasati. Uppaṇḍetīti uppaṇḍanakathaṃ katheti. Abhinisīdatīti abhibhavitvā santike vā ekāsane vā nisīdati. Dutiyapadepe eseva nayo. Ajjhottharatīti avattharati. Viniveṭhetvā vinimocetvāti gahitaṭṭhānato tassā hatthaṃ vinibbeṭhetvā ceva mocetvā ca. Sesamettha uttānatthamevāti. Imasmiṃ sutte vaṭṭavivaṭṭaṃ kathitaṃ.

6. Dutiyayodhājīvasuttavaṇṇanā

76. Chaṭṭhe asicammaṃ gahetvāti asiñca cammañca gahetvā. Dhanukalāpaṃ sannayhitvāti dhanuñca sarakalāpañca sannayhitvā. Viyūḷhanti yuddhasannivesavesena ṭhitaṃ. Saṅgāmaṃ otaratīti mahāyuddhaṃ otarati. Ussahati vāyamatīti ussāhañca vāyāmañca karoti. Hanantīti ghātenti. Pariyāpādentīti pariyāpādayanti. Upalikkhantīti vijjhanti. Apanentīti sakasenaṃ gahetvā gacchanti. Apanetvā ñātakānaṃ nentīti sakasenaṃ netvā tato ñātakānaṃ santikaṃ nenti. Nīyamānoti attano gehaṃ vā sesañātisantikāṃ vā niyyamāno. Upaṭṭhahanti paricarantīti pahārasodhanavaṇakappanādīni karontā jagganti gopayanti.

Arakkhiteneva kāyenāti arakkhitena kāyadvārena. Arakkhitāya vācāyāti arakkhitena vacīdvārena. Arakkhitena cittenāti arakkhitena manodvārena. Anupaṭṭhitāya satiyāti satīṃ supaṭṭhitaṃ akatvā. Asaṃvutehi indriyehīti manacchaṭṭhehi indriyehi apihitehi agopitehi. Rāgo cittaṃ anuddhamsetīti rāgo uppajjamānova samathavipassanācittaṃ dhamseti, dūre khipati. Rāgapariyuṭṭhitomhi, āvuso, rāgaparetoti ahaṃ, āvuso, rāgena ratto, rāgena anugato.

Atthikaṅkalūpamātiādīsu atthikaṅkalūpamā appassādatthēna. Maṃsapesūpamā bahusādhāraṇatthēna. Tiṇukkūpamā anudahanatthēna. Aṅgārakāsūpamā mahābhitāpaṭṭhēna. Supinakūpamā ittarapaccupaṭṭhānatthēna. Yācitakūpamā tāvakālikatthēna. Rukkhaphalūpamā sabbaṅgapaccaṅgalibhaṇṇanatthēna. Asisūnūpamā adhikuṭṭhanatthēna. Sattisūlūpamā vinivijjhanatthēna. Sappasirūpamā sāsāṅkasappaṭibhayaṭṭhēna. Ussahissāmīti ussāhaṃ karissāmi. Dhārayissāmīti samaṇabhāvaṃ dhārayissāmi. Abhiramissāmīti abhiratiṃ uppādessāmi na ukkaṇṭhissāmi. Sesamettha uttānatthameva. Imasmiṃ sutte vaṭṭavivaṭṭaṃ kathitanti.

7. Paṭhamaanāgatabhayasuttavaṇṇanā

77. Sattame āraññaṇāti araṇṇavāsīnā. Appattassāti asampattassa jhānavipassanāmaggaṃ phalappabhedassa viśesassa pattiya. Sesapadesupi eseva nayo. So mamaṃ antarāyoti so mama jīvitantarāyo ca brahmacariyantarāyo ca, puthujjanakālakiriyaṃ karontassa saggantarāyo ca maggantarāyo ca bhavēyya. Handāti vavassaggaṭṭhe nipāto. Vīriyaṃ ārabhāmīti duvidhampi vīriyaṃ karomi. Satthakāti satthaṃ viya sandhibandhanacchedakavātā. Vāḷehīti kakkhaḷehi. Māṇavehīti corehi. Katakammehi vā akatakammehi vāti ettha corikaṃ katvā nikkhantā katakammā nāma, corikaṃ kātuṃ gacchantā akatakammā nāma. Tattha katakammā kammaṃ nippahantā sattānaṃ galalohitaṃ gahetvā devatānaṃ baliṃ karonti, akatakammā “evaṃ no kammaṃ nippahajjissatī”ti paṭhamataraṃ karonti. Idaṃ sandhāya te maṃ jīvitaṃ voropeyyunti vuttaṃ. Vāḷā amanussāti kakkhaḷā duṭṭhā yakkhādayo amanussā.

8. Duttiyaanāgatabhayasuttavaṇṇanā

78. Atthame purā maṃ so dhammo āgacchatīti yāva so dhammo maṃ na upagacchati, tāva ahaṃ puretaraṃ eva vīriyaṃ ārabhāmīti attho. Khīrodakābhūtāti khīrodakaṃ viya bhūtā ekībhāvaṃ upagatā. Piyacakkhūhīti mettacakkhūhi.

9. Tatiyaanāgatabhayasuttavaṇṇanā

79. Navame dhammasandosaṃ vinayasandosaṃ dhammasandosaṃ vinayasandosaṃ hoti. Kathaṃ pana dhammasmiṃ dussante vinayo dussati nāma? Samathavipassanā dhammesu gabbhaṃ aggaṇhantesu pañcavidho vinayo na hoti, evaṃ dhamme dussante vinayo dussati. Dussīlassa pana saṃvaravinayo nāma na hoti, tasmīṃ asati samathavipassanā gabbhaṃ na gaṇhāti. Evaṃ vinayasandosaṃ nāpi dhammasandosaṃ veditabbo. Abhidhammakathanti sīlādiuttamadhammakathaṃ. Vedallakathanti vedapaṭisaṃyuttaṃ ṇāṇamissakakathaṃ. Kaṇhadhammaṃ okkamamānāti randhagavesitāya upārambhapariyesanavasena kāḷakadhammaṃ okkamamānā. Apica duṭṭhacittena puggalaṃ ghaṭṭentāpi taṃ kaṇhadhammaṃ attano dahantāpi lābhasakkāratthaṃ kathentāpi kaṇhadhammaṃ okkamantiyeva.

Gambhīrāti pālīgambhīrā. Gambhīratthāti atthagambhīrā. Lokuttarāti lokuttaradhammadīpakā. Suññatāpaṭisaṃyuttāti khandhadhātuāyatanaṃ paccayākārapaṭisaṃyuttaṃ. Na aññaṃ cittaṃ upaṭṭhapessantīti jānanatthāya cittaṃ na ṭhapessanti. Uggahetabbaṃ pariyāpuṇitabbanti uggahetabbe ca vaḷaṇṇetabbe ca. Kavīti silokādibandhanavasena kavīhi katā. Kāveyyāti tasēva vevacanaṃ. Bāhirakāti sāsanaṃ bahiddhā ṭhitā. Sāvakaḥ bhāsītāti bāhiraśāvehi bhāsītā. Sesamettha heṭṭhā vuttanayattā suviññeyyattā ca uttānatthameva.

10. Catutthaanāgatabhayasuttavaṇṇanā

80. Dasame kalyāṇakāmāti sundarakāmā. Rasaggānīti uttamarasāni. Saṃsaṭṭhā viharissantīti pañcavidhena saṃsaggena saṃsaṭṭhā viharissanti. Sannidhikāraparibhoganti sannidhikatassa paribhogaṃ. Oḷārikampi nimittanti ettha pathaviṃ khaṇantopi khaṇāhīti āṇāpentopi pathaviyaṃ oḷārikaṃ nimittaṃ karoti nāma. Tiṇakaṭṭhasākāhāpalāsaṃ chindantopi chindāti āṇāpentopi haritagge oḷārikaṃ nimittaṃ karoti nāma. Ājīvattāya paṇṇanivāpaādīni gāhāpento phalāni ocinante vā ocināpenta vattabbameva natthi. Imesu catūsu suttesu satthārā sāsane vuddhiparihāni kathitāti.

Yodhājīvavaggo tatiyo.

4. Theravaggo

1. Rajanīyasuttavaṇṇanā

81. Catutthassa paṭhame rajanīyesūti rāgassa paccayesu ārammaṇesu. Sesesupi eśeva nayo.

2. Vītarāgasuttavaṇṇanā

82. Dutiye makkhīti guṇamakkhako. Paḷāsīti yugaggāhalakkhaṇena paḷāsena samannāgato.

3. Kuhakasuttavaṇṇanā

83. Tatiye kuhakoti tīhi kuhanavatthūhi samannāgato. Lapakoti lābhasannissitāya lapanāya samannāgato. Nemittikoti nimittakiriyakārako. Nippesikoti nippesanakatāya samannāgato. Lābhena ca lābhaṃ nijigīsītāti lābhena lābhagavesako. Sukkapakkho vuttavipallāsavasena veditabbo. Catutthaṃ uttānameva.

5. Akkhamasuttavaṇṇanā

85. Pañcame akkhamo hoti rūpānanti rūpārammaṇānaṃ anadhivāsako hoti, tadārammaṇehi rāgādīhi abhibhuyyati. Eśeva nayo sabbattha.

6. Paṭisambhidāppattasuttavaṇṇanā

86. Chaṭṭhe atthapaṭisambhidāppattoti pañcasu atthesu pabhedagataṃ ñāṇaṃ patto. Dhammapaṭisambhidāppattoti catubbidhe dhamme pabhedagataṃ ñāṇaṃ patto. Niruttiapaṭisambhidāppattoti dhammaniruttīsu pabhedagataṃ ñāṇaṃ patto. Paṭibhānapaṭisambhidāppattoti tesu tīsu ñāṇesu pabhedagataṃ ñāṇaṃ patto. So pana tāni tīṇi ñāṇāneva jānāti, na tesaṃ kiccaṃ karoti. Uccāvacānīti mahantakhuḍḍakāni. Kiṃkaraṇīyānīti iti kattabbāni.

7. Sīlavantasuttavaṇṇanā

87. Sattamaṃ uttānatthameva. Sīlaṃ panettha khīṇāsavasīlameva, bāhusaccampi khīṇāsavabāhusaccameva, vācāpi khīṇāsavassa kalyāṇavācāva, jhānānīpi kiriyaṃ jhānāneva kathitānīti veditabbāni.

8. Therasuttavaṇṇanā

88. Aṭṭhame theroti thirabhāvappatto. Rattaññūti pabbajitadivasato paṭṭhāya atikkantānaṃ bahūnaṃ rattīnaṃ ñātā. Ñātoti paññāto pākaṭo. Yasassīti yasanissito. Micchādīṭṭhikoti ayāthāvadiṭṭhiko. Saddhammā vuṭṭhāpetvāti dasakusalakammappathadhammato vuṭṭhāpetvā. Asaddhamme patīṭṭhāpetīti akusalakammappathesu patīṭṭhāpeti.

9. Paṭhamasekhasuttavaṇṇanā

89. Navame sekhassāti sikkhakassa sakaraṇīyassa. Parihānāyāti upariguṇehi parihānatthāya. Kammārāmatāti navakamme ramanakabhāvo. Bhassārāmatāti ālāpasallāpe ramanakabhāvo. Niddārāmatāti niddāyane ramanakabhāvo. Saṅgaṇikārāmatāti gaṇasaṅgaṇikāya ramanakabhāvo. Yathāvimuttaṃ cittaṃ na paccavekkhatīti yathā yaṃ cittaṃ vimuttaṃ, ye ca dosā pahīnā, guṇā ca paṭiladdhā, te paccavekkhitvā upariguṇapaṭilābhāya vāyāmaṃ na karotīti attho. Iti imasmiṃ sutte sattannaṃ sekhānaṃ upariguṇehi parihānikāraṇaṃca vuddhikāraṇaṃca kathitaṃ. Yaṅca nāma sekhasa parihānakāraṇaṃ, taṃ puthujjanassa paṭhamameva hotīti.

10. Dutiyasekhasuttavaṇṇanā

90. Dasame viyattoti byatto cheko. Kiṃkaraṇīyesūti iti kattabbesu. Cetosamathanti samādhikammaṭṭhānaṃ. Ananulomikenāti sāsanaṃ ananucchavikena. Atikālenāti atipātova. Atidivāti divā vuccati majjhanhiko, taṃ atikkamitvā. Ābhisallekhikāti ativiya kilesasallekhikā. Cetovivaraṇasappāyāti cittavivaraṇasaṅkhātānaṃ samathavipassanānaṃ sappāyā. Appicchakathāti appicchā hothāti kathanakathā. Santuṭṭhikathāti catūhi paccayehi santuṭṭhā hothāti kathanakathā. Pavivekakathāti tīhi vivekehi vivittā hothāti kathanakathā. Asaṃsaggakathāti pañcavidhena saṃsaggena asaṃsaṭṭhā hothāti kathanakathā. Vīriyārambhakathāti duvidhaṃ vīriyaṃ ārabhathāti kathanakathā. Sīlakathādīsu sīlaṃ ārabha kathā sīlakathā. Samādhim ārabha, paññaṃ ārabha, pañcavidhaṃ vimuttiṃ ārabha, ekūnavīsati paccavekkhaṇasaṅkhātānaṃ vimuttiñāṇadassanaṃ ārabha kathā vimuttiñāṇadassanakathā. Na nikāmalābhītiādīsu na icchiticchitalābhī, dukkhalābhī na vipulalābhīti attho. Sesam uttānatthamevāti.

Theravaggo catuttho.

5. Kakudhavaggo

1-2. Sampadāsuttadvayaṇṇanā

91-92. Pañcamassa paṭhame pañca sampadā missikā kathitā. Dutīye purimā catasso missikā, pañcamī lokikāva.

3. Byākaraṇasuttavaṇṇanā

93. Tatiye aññābyākaraṇānīti arahattabyākaraṇāni. Mandattāti mandabhāvena aññāṇena. Momūhattāti atimūlhabhāvena. Aññaṃ byākarotīti arahattaṃ pattosmīti katheti. Icchāpakatoti icchāya abhibhūto. Adhimānenāti adhigatamānena. Sammadevāti hetunā nayena kāraṇeneva.

4-5. Phāsuvihārasuttādivaṇṇanā

94-95. Catutthe phāsuvihārāti sukhavihārā. Pañcame akuppanti arahattaṃ.

6. Sutadharasuttavaṇṇanā

96. Chaṭṭhe appaṭṭhoti appasamārambho. Appakiccoti appakaraṇīyo. Subharoti sukhena bharitabbo suposo. Susantosoti tīhi santosehi suṭṭhu santoso. Jīvitaparikkhāresūti jīvitasambhāresu. Appāhāroti mandāhāro. Anodarikattanti na odarikabhāvaṃ amahagghasabhāvaṃ anuyutto. Appamiddhoti na bahuniddo. Sattamaṭṭhamāni uttānatthāni.

9. Sīhasuttavaṇṇanā

99. Navame sakkaccaññeva deti no asakkaccanti anavaññāya avirajjhivāva deti, no avaññāya virajjhivā. Mā me yoggapatho nassāti mayā katayoggapatho mayhaṃ mā nassatu, “eko sīho utṭhāya biḷāraṃ paharanto virajjhivā paharī”ti evaṃ vattāro mā hontūti attho. Annabhāranesādānanti ettha annaṃ vuccati yavabhattaṃ, taṃ bhāro etesanti annabhārā. Yācakānaṃ etaṃ nāmaṃ. Nesādā vuccanti sākuṇikā. Iti sabbapacchimāya koṭiyā etesaṃ yācakanesādānampi sakkaccameva deseti.

10. Kakudhatherasuttavaṇṇanā

100. Dasame attabhāvapaṭilābhoti sarīrapaṭilābho. Dve vā tīṇi vā māgadhakāni gāmakkhettānīti ettha māgadhikaṃ gāmakkhettaṃ atthi khuddakaṃ, atthi majjhimaṃ, atthi mahantaṃ. Khuddakaṃ gāmakkhettaṃ ito cattālīsaṃ usabhāni, ito cattālīsanti gāvutaṃ hoti, majjhimaṃ ito gāvutaṃ, ito gāvutanti aḍḍhayaḍḍhayaṃ hoti, mahantaṃ ito diyaḍḍhagāvutaṃ, ito diyaḍḍhagāvutanti tigāvutaṃ hoti. Tesu khuddakena gāmakkhettena tīṇi, khuddakena ca majjhimena ca dve gāmakkhettāni tassa attabhāvo. Tigāvutañhissa sarīraṃ. Pariharissāmīti paṭijaggissāmi gopayissāmi. Rakkhassetanti rakkhassu etaṃ. Moghapurisoti tucchapuriso. Nāssassāti na etassa bhaveyya. Samudācareyyāmāti katheyyāma. Sammannatīti sammānaṃ karoti. Yaṃ tumo karissati tumova tena paññāyissatīti yaṃ esa karissati, esova tena kammena pākaṭo bhavissati. Sesam sabbattha uttānatthamevāti.

Kakudhavaggo pañcama.

Dutiyapaṇṇāsakaṃ niṭṭhitaṃ.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Σχόλια. 05. Σχόλια για το βιβλίο των πέντε. 2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org